

Vážený pane starosto, vážené zastupitelky, vážení zastupitelé,

obracíme se na vás ve věci záměru výstavby souboru novostaveb pod Berkovským vrchem, v bezprostřední blízkosti zříceniny hradu Starý Berštejn, který je nemovitou kulturní památkou, s nímž zásadně nesouhlasíme.

Píšeme tento dopis s vážnou obavou o budoucí podobu a charakter naší obce.

Vrchovany jsou jedinečné. Mají krásný venkovský ráz, přirozené měřítko, klid, historii a krajinný rámec, který není samozřejmostí. Právě tato jedinečnost dává místu hodnotu - lidskou i ekonomickou.

V České republice už dnes jednoduše není mnoho podobných obcí, které si zachovaly své někdejší kouzlo a půvab v tak bohaté míře, jako je tomu v případě našich Vrchovan.

A právě v tom tkví i dle odborníků devíza obce Vrchovany. Nikoli v její banalizaci a bagatelizaci na úroveň předměstských satelitních paskvilů, kterými je celá naše země doslova zaplevelena. Taková brutalistní zástavba je jedna jako druhá a její architektonická hodnota je nulová.

Starý Berštejn není jen historický objekt. Je to dominanta krajiny, symbol místa, součást identity obce. A tato identita nestojí pouze na kamenech hradu, ale i na prostoru kolem něj - na pohledových osách, horizontu a otevřenosti úpatí kopce.

Rozhodnutí zastavět toto území by bylo rozhodnutím nevratným. Jakmile dojde k zásahu do krajinného rázu, nebude cesty zpět.

Současně si dovoluujeme upozornit, že tato otázka není pouze věcí estetického názoru. Podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, podléhají zásahy, které mohou ovlivnit prostředí kulturní památky, závaznému stanovisku orgánu památkové péče. Ochrana se vztahuje nejen na samotnou památku, ale i na její prostředí a krajinný kontext.

Stejně tak § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, chrání krajinný ráz před činnostmi, které by jej mohly snížit nebo změnit. Zastavění úpatí historického vrchu s dominantou kulturní památky je typickým případem zásahu, který vyžaduje odborné a transparentní posouzení.

Domníváme se proto, že před jakýmkoli rozhodnutím by mělo být jednoznačně doloženo:

- závazné stanovisko orgánu památkové péče,
- posouzení dopadu na krajinný ráz,
- jasná analýza dlouhodobých ekonomických dopadů.

Zastupitelé obce jsou dle zákona povinni jednat s péčí řádného hospodáře. To znamená rozhodovat informovaně, obezřetně a s vědomím dlouhodobých důsledků. Případná procesní pochybení či nedostatečné vyhodnocení zákonných podmínek mohou vést k přezkumu rozhodnutí nadřízenými orgány nebo soudem, což by znamenalo nejen právní nejistotu, ale i zbytečné finanční a reputační zatížení obce.

Vedle zásadních hodnotových a právních otázek existují i otázky praktické:

- víceleté stavební zatížení (hluk, prach, těžká technika),
- poškození místních komunikací,
- narušení klidu, který je jedním z hlavních důvodů, proč zde lidé žijí nebo sem příjíždějí,
- možné znehodnocení stávajících nemovitostí.

Viděli jsme při svých cestách po republice mnoho obcí, kde byla hodnota místa podobnou výstavbou zásadně narušena. Dnes tam občané otevřeně říkají, že toho litují. Krátkodobý zisk nestál za dlouhodobou ztrátu charakteru obce.

Obec není developerská společnost. Je správcem hodnot, které jsme převzali od předchozích generací.

Proto vás žádáme o maximální obezřetnost a odpovědnost při tomto rozhodování. Navrhujeme:

- odklad finálního rozhodnutí,
- zpracování nezávislých odborných studií,
- transparentní veřejnou diskusi,
- hledání citlivější alternativy.

Nejsme proti rozvoji. Jsme pro rozvoj, který respektuje charakter místa, právní rámec i odpovědnost vůči budoucím generacím.

Prosíme vás proto důrazně, abyste zvážili, zda krátkodobý finanční efekt skutečně vyváží trvalou proměnu podoby Vrchovan.

S úctou,

Aleš Cibulka v. r. a Michal Jagelka v. r.